

Voices through Water

Zestaw narzędzi metodologii kreatywnych i aktywistycznych

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Numer projektu: 2023-1-AT01-KA220-YOU-000161835

Sfinansowano ze środków Unii Europejskiej. Jednak wyrażono tu wyłącznie poglądy i opinie autorów, które nie uszają odzwierciedlać poglądów i opinii Unii Europejskiej i OeAD-GmbH. Ani Unia Europejska, ani OeAD-GmbH nie może ponosić za nie odpowiedzialności.

Voices through water © jest objęty licencją
[Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Obrazy ucisku

Artistic

Ćwiczenie z teatru obrazu, umożliwiające uczestnikom wykorzystanie ich wiedzy i opinii na dany temat do stworzenia obrazów i krótkich scenek na ten temat.

Grupa docelowa

Młodzież w wieku 15+

Minimum 10, maksimum 20

Środowisko

Na zewnątrz lub w pomieszczeniu; przestrzeń na tyle duża, by mogły w niej pracować oddzielnie 2-4 grupy

Czas potrzebny

1 – 1,5 godziny

Materiały

Może flipchart i pisak do podsumowania rezultatów lub zapisania słów kluczowych

Cel/zamierzenie

Celem ćwiczenia jest zgłębianie tematów dotyczących ucisku i wykorzystanie wiedzy i kreatywności uczestników do stworzenia obrazów i prostych scenek przedstawiających, badających i omawiających różne formy ucisku – z uwzględnieniem ich przyczyn i możliwych rozwiązań.

Instrukcje krok po kroku

Krok 1: Uczestnicy chodzą swobodnie po sali. Facylitator przywołuje różne postacie związane z różnymi rodzajami ucisku (np. matka, ojciec, dziecko, policjant, aktywistka, uchodźca itd.). Za każdym razem, kiedy wywołuje taką postać, klaszcze – i wszyscy uczestnicy od razu tworzą żywe obrazy tej postaci. Nie powinni za długo się zastanawiać: chodzi o pierwsze wizualne skojarzenie. Kiedy uczestnicy zastygną w przyjętych pozach, rozglądają się, by zobaczyć, jakie obrazy stworzyli inni. (10 min)

Krok 2: Facylitator moderuje krótką dyskusję nt. tych obrazów, np. Czy zauważaliście jakieś podobieństwa lub różnice między swoimi obrazami? Uczestnicy mogą szybko wymienić się spostrzeżeniami i skojarzeniami. (10 min)

Krok 3: Uczestnicy stają w kółku, twarzami na zewnątrz (tak że się nie widzą). Facylitator podaje jakiś termin związany z tematem (może to być termin ogólniejszy; w naszym przypadku tematem była migracja klimatyczne i właśnie ten termin został podany w tym kroku). Każdy uczestnik ma 30-60 sekund na stworzenie żywego obrazu przedstawiającego to, co ten termin dla niego znaczy. (5 min)

Krok 4: Kiedy wszyscy utworzą swój żywy obraz, facylitator klaszcze i uczestnicy odwracają się, żeby zobaczyć obrazy stworzone przez innych, cały czas przedstawiając swój. (2 min)

Krok 5: Cały czas zachowując pozy swoich żywych obrazów uczestnicy przechodzą blisko tych osób, których obrazy uważają za podobne lub związane z własnymi, tworząc grupy po 4-6 osób. Jeśli grupy są zbyt nierówne (jedne znacznie liczniejsze od drugich), facylitator może dokonać drobnych poprawek. (3 min)

Krok 6: Każda grupa ustawia się w przestrzeni, ustawiając poszczególne obrazy w sposób najlepiej wyrażający powiązania między nimi, bez zmiany pierwotnych póz. (5 min)

Krok 7: Każda grupa prezentuje pozostałym swój obraz grupowy. Publiczność przekazuje jej krótką, jednowyrazową informację zwrotną: pierwsze skojarzenie po zobaczeniu obrazu. (10 min)

Krok 8: Grupy mają kilka minut na ulepszenie swojego obrazu na podstawie otrzymanej informacji zwrotnej, doprecyzowując rodzaj ucisku, który ich obraz przedstawia. (10 min)

Krok 9: Każda grupa tworzy drugi obraz pokazujący, co ich zdaniem doprowadziło do sytuacji przedstawionej w ich pierwszym obrazie – a więc odnoszący się do jakiegoś stanu z przeszłości. W ten sposób uzyskują obrazy, które przedstawiają stan przeszły i stan obecny. (5 min)

Krok 10: Każda grupa tworzy trzeci obraz przedstawiający, w jaki sposób chcieliby pozytywnie rozwiązać problem przedstawiony w swoim pierwszym obrazie – a więc trzeci obraz będzie odnosił się do stanu przyszłego. Kiedy stworzą już wszystkie 3 obrazy, muszą wymyślić, jak przechodzić od jednego do kolejnego (jak każda osoba może przejść z jednej pozycji w drugą). (5 min)

Krok 11

Każda grupa przedstawia całą sekwencję. Facylitator każe publiczności zamknąć oczy, kiedy dana grupa ustawia obraz przedstawiający przeszłość. Następnie widzowie otwierają oczy. Po 20-30 sekundach facylitator klaszcze i odlicza 5-10 sekund na przejście do obrazu przedstawiającego teraźniejszość. Procedura się powtarza przy przejściu do obrazu przedstawiającego przyszłość. (15 min)

Krok 12

Dyskusja grupowa o tym, co uczestnicy zobaczyli w obrazach i jakie w nich to wywołało uczucia.

Przykładowe pytania:

Jakie rozpoznałicie przyczyny?

- Czy waszym zdaniem są to realne przyczyny?
- Czy proponowane rozwiązania wydają się wam satysfakcjonujące i realistyczne?
- Czy przychodzą wam do głowy alternatywne rozwiązania?
- Jakie odczucia wzbudziło w was to ćwiczenie?

Zostaw czas na osobiste refleksje. (10 min)

Wskazówki dla trenera

Nie jest to trudne ćwiczenie, ale uczestnicy powinni rozumieć wcześniej podstawowe terminy (np. ucisk).

Komentarz

Jednym z celów teatru obrazu jest komunikacja wizualna, przy wykorzystaniu minimum słów, więc zachęć grupy do skupienia się raczej na tworzeniu fizycznych obrazów niż długich dyskusjach. Czas tworzenia każdego nowego obrazu powinien być krótki (ok. 5 minut).

Alternatywa

Jeśli uczestnicy czują się swobodnie wykonując to ćwiczenie, mogą dołączyć do obrazów dźwięki oraz elementy werbalne i ruchowe (np. jedno wyrażenie i powtarzalny ruch, który może wykonywać odgrywana przez nich postać). Instrukcje w tym zakresie powinny się znaleźć w krokach 8, 9 i 10.

Źródło

Opracowano na podstawie metody teatru obrazu, stworzonej przez Augusto Boala w ramach Teatru Uciśnionych:

<https://sites.google.com/education.nsw.gov.au/boa/ldoe/boal/image-theatre>